

Gemeente van onze Heer Jezus Messias

1. U weet – ik heb het vanaf deze plaats wel eens eerder gezegd – dat Marcus van de vier evangeliën de oudste is. Als we nu alleen zijn evangelie hadden gehad, dan had de kerk maar één feest gekend, alleen het Paasfeest. Marcus heeft namelijk geen Kerst, geen Hemelvaart en geen Pinksterverhaal zoals Lucas. U mag dus blij zijn dat we ook het Lucas-evangelie hebben, u hebt er wel een aantal extra vrije dagen door!

Marcus kent alleen het Paasfeest. Daar ligt voor hem dan ook de kern van wat hij met betrekking tot Jezus als goede boodschap wil overbrengen. En daarop is bij hem dan ook alles geconcentreerd.

Zeven dagen duurt het Paasfeest, zoals we konden lezen in Exodus 12. Marcus bericht er over drie, de eerste drie. Het zijn drie dagen die helemaal bij elkaar horen; we mogen ze niet van elkaar losmaken: de paschavering van Jezus met zijn leerlingen, zijn kruisiging en de opstanding.

En overeenkomstig met dat verhaal vieren wij drie dagen het Paasfeest. In de traditie van de kerk staan ze bekend als het heilig drietal, het 'sacrum triduum'. En ze zijn heilig, ze worden heilig genoemd, omdat ze gewijd zijn aan de viering van het heil van God, zoals dat in hem, in de Messias Jezus gestalte heeft gekregen.

Maar vertel je je nu niet, zo denkt u nu wellicht. Het zijn er toch vier: Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Stille Zaterdag en 'Eerste' Paasdag? Daar mag het in eerste instantie wel op lijken, maar dan moet u bedenken dat in de joods-bijbelse tijdrekening de dagen vanaf de avond geteld worden. De nieuwe dag begint daar niet 's morgens, maar de avond daarvoor. Zie het scheppingsverhaal: 'Zie, het was avond en het was morgen: de eerste dag.'

Mogen wij met ons spreken over de 'eerste' Paasdag doen alsof het Paasfeest pas op zondagmorgen begint. Het bijbelverhaal, Marcus 14, vertelt ons anders. Die laat ons horen – zie vers 1 – dat het Paasfeest op deze Witte Donderdagavond begint. Het is op deze avond dat we met elkaar de eerste Paasdag vieren.

2. Hij, Marcus, vertelt over dat Paasfeest aan het slot van zijn evangelie, in de laatste drie hoofdstukken – het moet het hoogtepunt worden – : in de hoofdstukken 14,15 en 16, al is dat woord 'hoofdstuk' voor het laatste deel van het Marcusevangelie misschien een wat al te groot woord voor slechts een achttal verzen. Hoofdstuk 14 en 15 – de getallen zijn toevallig – ze vertellen over de 14e en 15e Nisan/Abib. Over die 14e en 15e Nisan lezen we juist in Exodus 12. Precies in die nacht (12:29) pasacht Hij, de HEER, de deuren van de huizen van de Israëlieten en slaat Hij alle eerstgeborenen van Egypte, treft Hij het kwaad in de kiem.

En het is precies nu in deze nacht, aan het begin, dat Judas Hem overlevert, dat hij hem verwijderd, als ware hij het zuurdesem dat op de eerste dag van het feest uit hun huizen verwijderd moet worden (12:15).

En het is precies in deze nacht, aan het einde daarvan, dat Petrus Hem verloochent dat hij zich van Hem verwijderd: 'Ik ken deze mens over wie u spreekt, niet.' 'Ik hoor niet bij hen.'

Dat nu geschiedt op de eerste dag van het Paasfeest. Notabene, op Pesach! Overlevering en verloochening! Overlevering door Judas, terwijl zijn naam notabene 'dank' betekent. Als dank levert hij Hem notabene over!

En verloochening door Petrus, terwijl zijn naam notabene 'rots' betekent. Daar moet je toch op kunnen bouwen, op zo'n man. Maar deze houdt nu niet bepaald rotsvast aan zijn eerder gesproken woorden vast: dat hij Hem zeker niet zou verloochenen, al moest hij met Hem sterven.

De eerste (Petrus) en de laatste (Judas). Zijn leerlingen. Juist zij. Juist zij die hele weg tot hiertoe gevolgd hebben. Zij, van wie je zou denken dat zij Hem het laatst, het allerlaatst,

zouden loslaten, zij worden de eersten!

3. Judas en Petrus, ze staan op grond hiervan niet al te best bekend. En ze hebben zich eigenlijk ook nooit meer van dat stigma kunnen losmaken. Gaat het bij ons dan ongemerkt toch zo: eens een overleveraar, altijd een overleveraar, eens een loochenaar, altijd een loochenaar? Wij willen nog wel eens de neiging hebben om iemand iets blijvend aan te rekenen, als die ander ons een keer iets kwaads heeft aangedaan. En zo kunnen we dan vervolgens verre van die ander blijven. Zo weten wij ons van die ander te verwijderen.

We staan al vaak en nogal eens snel met onze oordelen klaar. Wat we nog wel eens willen vergeten, dat is ons inleven in de ander, ons afvragen waarom doet die ander zoals hij/zij doet? Want je kunt Judas en Petrus nu wel heel makkelijk bekritisieren, maar wat zouden u en ik doen? Het is makkelijk om op hen commentaar te leveren, maar als wij in hun situatie hadden gezeten en het kwam erop aan dat ze ook jou zouden kunnen grijpen voor het feit dat je met hem in relatie stond, hoe zouden u en ik dan gereageerd hebben? Laten we alsjeblieft maar een beetje voorzichtig zijn met onze oordelen over anderen, over Judas en Petrus. Hoe staat het wat dat betreft met onszelf? Daartoe wordt ons dit verhaal verteld om ons een spiegel voor te houden. Ook wij mogen straks de Maaltijd vieren? En de vraag die het evangelie ons stelt is: wat wij doen? Zullen wij ons daarna al snel proberen om hem van ons te ontdoen of als het erop aan komt, maar gewoon ontkennen dat we bij Hem horen?

De viering van de Maaltijd blijkt een spanningsvol gebeuren te zijn, zo wil het evangelie ons vanavond duidelijk maken. Een gebeuren dat onze hele existentie raakt: ons handelen (zie Judas) en ons spreken (zie Petrus).

Dat probleem wordt hier in hoofdstuk 14 belicht. We kennen het eigenlijk allemaal. Dat we de maaltijd van de Heer vieren, maar dat rondom die viering, voordien en nadien, ons leven er zelf voortdurend (!) mee in strijd is.

4. En de vraag is: en hij, onze Heer, hoe reageert Hij daar nu op, op het gebeuren van Judas en op dat van Petrus?

En dan kom ik bij het vierde punt van mijn preek. Maar daarvoor eerst even een aanloopje. Hoofdstuk 14 bestaat uit twee delen: de verzen 12-31 en de verzen 32-72. Beide stukken lopen parallel aan elkaar. In het eerste deel wordt eerst door Jezus de overlevering door Judas aangekondigd, daarna vindt u het verhaal over de viering van het pascha en vervolgens kondigt Jezus de verloochening door Petrus aan. Eenzelfde situatie doet zich voor in het tweede, parallelle deel. Daar vindt u eerst het verhaal van de overlevering, daarna dat over de bekendmaking van Jezus voor de hogepriester en tot slot is er het verhaal over de verloochening door Petrus.

Kijk gemeente, dit is wat er gebeurt: Zoals tussen de feitelijke overlevering door Judas van Jezus en de feitelijke verloochening door Petrus de zelfopenbaring/de zelfbekendmaking door Jezus aan de hogepriester plaatsvindt (vv. 53-65), zo staat nu tussen de aankondiging van Jezus van zijn overlevering en de aankondiging van Petrus' verloochening de zelfopenbaring/de zelfbekendmaking middels brood en beker (vv. 17-21).

Precies daartussen, tussen overlevering en verloochening, in, *levert* Hij zichzelf *over*, als Hij van het brood zegt: 'Dit is mijn lichaam' en *verbindt* Hij zich aan mensen, als Hij van de beker zegt: 'Dit is het bloed van mijn verbond(enheid) dat voor velen vergoten wordt.' Naadloos sluit Hij zo op deze twee aan, op de overlevering van Judas en de verloochening van Petrus. Dat is zijn reactie op wat Judas en Petrus doen!

5. Wanneer wij zo meteen de maaltijd vieren, dan mogen wij weten dat dat ook ons geldt. Dat waar wij ons van hem losmaken, dat hij op zijn beurt dat niet van ons doet. Brood en wijn: het zijn tekenen van Zijn vasthoudendheid aan ons. Waarom hij dat doet? Waarom hij

zo reageert? Zou het iets anders kunnen zijn dan uit liefde? Zou het iets anders kunnen zijn dan omdat hij het als zijn roeping zag om zo op deze wijze, Gods liefde zichtbaar en tastbaar te maken, zelfs ook ..., ja zelfs ook ...! Over *aanvaarding* van mensen gesproken!

In de Naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Amen.

*Witte Donderdag, 29 maart 2018
Bosbeskapel, Den Haag Zuidwest
ds. Nico Riemersma*